

ÖVERSIKTSPLAN

1 (12)

för utveckling av Ånge kommun

Rekreation och friluftsliv

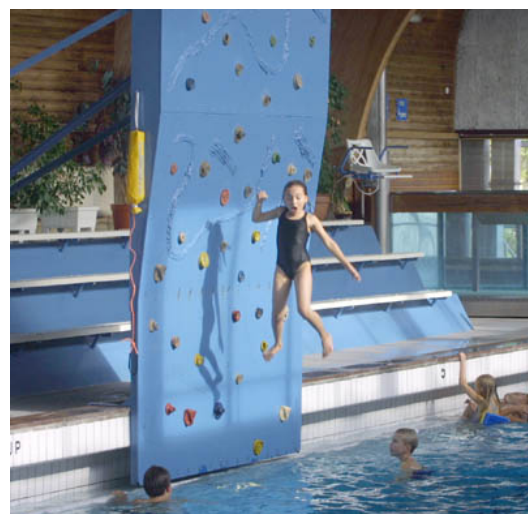
Temahäfte 11

Fiske i sommarkväll, Foto: Leif Milling

Getberget, Foto: L Milling

Fränsta simhall, Foto L Milling

se även temahäfte 12 Turism

Innehåll	sida
Kommunala skäl för arbete med rekreation och friluftsliv	2
Kommunala mål	2
Rekreation och friluftsliv i översiktsplanen	2
Kommunala åtgärder i översiktsplaneringen	5
Beskrivning av friluftsliv, rekreation i kommunen	6
Definitioner, begrepp	9
Aktuell lagstiftning, bestämmelser	9
Nationella och regionala riktlinjer av vikt	10
Ansvarsfördelning i översiktsplaneringen	10
Förverkligande, uppföljning	11
Planeringsunderlag	11
Årlig ajourhållning	12

Kommunala skäl för arbete med friluftsliv och rekreation

Möjligheter till rekreation och friluftsliv är av stor vikt för livskvalitet och folkhälsa.

I kommunen finns mycket stora förutsättningar för rekreation och friluftsliv - förutsättningar som kommunen arbetar aktivt med att bibehålla och stärka.

Kommunen har idag en tydliggjord roll i arbetet med att ge förutsättningar för rekreation och friluftsliv.

Kommunala mål

Bidra till att skapa goda boende- och rekreations - friluftsmiljöer för alla invånare och besökare.

Skapa möjligheter till rekreation och friluftsliv i närmiljön är ett prioriterat område.

Bevara och utveckla gjorda insatser för rörligt friluftsliv och anläggningar för besökarens och kommuninvånarnas trivsel.

Kommunen konstaterar att fiske- och jakt är av stor betydelse för många kommuninvånare.

Målen diskuteras och fördjupas kontinuerligt.

Kommunen tar årligen dessutom fram en **Framtidsstrategi med treårsbudget** i vilken utarbetas inriktningsmål och effektmål för kommunstyrelsen och nämnderna.

Rekreation och friluftsliv i översiktsplanen

Möjligheterna till rekreation och friluftsliv är av stor betydelse för alla boende och besökare inom kommunen. Till stor del beror de stora möjligheterna på god tillgång till natur, leder, grönområden mm.

Kommunen berörs i översiktsplaneringen av frågor om rekreation och friluftsliv inom en rad olika områden; nybyggnationer, badplatser, leder, nyttjande av natur- och kulturområden, behov av grönytor i samhällen.

Fiske och jakt är stora fritidsaktiviteter inom kommunen men berörs till mindre del av översiktsplaneringen.

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark- och vatten.

Det är planeringens uppgift att bla;
-främja goda miljöförhållanden och en långsiktigt god hushållning med mark- och vattenområden, energi och råvaror.

-främja en från social synpunkt god livsmiljö.

-medverka till en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar.

Områden med särskilda värden och kvaliteter ska skyddas exempelvis oexploaterade större områden med höga naturvärden, höga friluftsvärden samt ekologiskt känsliga områden.

Även områden med resurser som är lämpliga att nyttja för olika ändamål kan åtnjuta ett skydd exempelvis jordbruksmark för jordbruket.

Andra områden kan åtnjuta ett skydd för uttag av mineraler och andra värdefulla ämnen eller för infrastrukturanläggningar av vikt. Dessutom har riksintressen lagts fast för vissa större områden med höga natur- och kulturvärden som skall skyddas mot ingrepp.

Varje kommun skall ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen skall ge vägledning för beslut om användning av mark- och vattenområden samt om hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras.

Kommunen skall i översiktsplanen redovisa områden av riksintresse och ange hur riksintresset ska tillgodoses i samhällsplaneringen.

Kommunen väljer för avsnittet Rekreation och friluftsliv att redovisa följande synpunkter för mark- och vattenanvändningen:

- **Område av riksintresse för friluftslivet antas omfatta höga värden för kommunens friluftsliv**

Ljungan från Haverö strömmar ned till Holmsjön utgör riksintresse enligt 3kap 6§ miljöbalken med hänsyn till naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv. Vissa anordningar för rekreation och friluftsliv finns. Övergripande mål för friluftslivet är att området skall nyttjas på dess naturgivna förutsättningar. Området av riksintresse för friluftslivet ingår idag i Naturreservatet Haverö strömmar.

Haverö strömmar är ett riksintresse för friluftsliv.

Foto: Ånge kommun, J Grelsson

Haverö strömmar naturreservat, Ljungan, sträckan Haverö strömmar – Ljungans inlopp i Holmsjön. Ändamålet för reservatet skall vara att bevara områdets strömvattenlandskap, dess biologiska och kulturhistoriska värden, samt i anpassade former göra området tillgängligt för friluftsliv. I föreskrifter för naturreservatet om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet är det förbjudet att anordna friluftsarrangemang som kan skada växt- och djurliv.

Parker, grönområden

För en attraktiv livsmiljö i hela kommunen både i tätort och i byar krävs en dialog mellan kommunen och de boende. De boende kan vara en by via intresseförening eller ett bostadsområde etc.

Då byggandet är mycket lågt eller obefintligt kan gemensamma krafter ägna sig åt restaurering och försköning av speciellt grönområden och parker.

I byarna kan det vara röjningar av områden som växer igen, i tätorterna ett behov av att stärka det gröna i form av nya träd, buskar mm.

Pågående markanvändning inom exempelvis skogsbruk och jordbruk ses ej som ett konkurrerande intresse om näringarna tar generell hänsyn.

• **Naturreservaten**

I länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservat finns föreskrifter för aktiviteterna i området. Övergripande mål för friluftslivet är att området skall nyttjas på dess naturgivna förutsättningar

Anordningar för rekreation och friluftsliv förekommer ibland, se informationsmaterial för varje reservat.

• **Friluftsområden och rekreationsområden**

Kommunen väljer att ej redovisa vissa närområden i anslutning till tätorterna eller byar som speciella fritidsområden med behov av restriktioner.

Kommunen ser idag inga konflikter med de areella näringarna eller med tätorters eller byars boende.

Om det visar sig att ett sådant behov finns sker komplettering efter önskemål från intresseföreningar med flera. Vad

gäller vandringsleder, kanotleder, skidspår, skoterleder redovisas de på karta i denna översiktsplan.

• **Friluftsliv och rekreation i och invid höga naturvärden**

Vid rekreation och friluftsliv i och invid höga naturvärden skall aktiviteterna planeras med full kunskap om höga naturvärden och hur dessa skall skyddas.

Se vidare temahäfte 18 Höga naturvärden, temahäfte 18 Våtmarker. Vid planering av aktiviteter inom dessa områden biträds aktören av kommunen med stöd av Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen.

• **Friluftsliv och rekreation och ett differentierat strandskydd**

Kommunen anser att det går att förena ett byggande vid många stränder utan att förstöra för friluftslivet.

Se vidare temahäfte 10 Strandskydd.

• **Friluftsliv och rekreation i och invid höga kulturvärden**

Vid aktiviteter inom höga kulturvärden skall aktiviteterna planeras med full kunskap om dessa värden och hur de skall skyddas.

Se vidare temahäfte 18 Höga kulturvärden i översiktsplanen samt kartor.

• **Friluftsliv och rekreation i områden där jakt – och fiske berörs**

Vid planering av aktiviteter inom rekreation och friluftsliv upprättas en dialog med företrädare för jakträttsinnehavare och eller fiskerättsägare.

• **Skjutbanor**

Befintliga skjutbanor fungerar bra. Vid aktiviteter i dess närhet tas en dialog mellan berörda intressenter med hjälp av kommunala företrädare.

- **Snöskoterleder**

Samarbete för att kanalisera snöskoteråkandet till leder är även fortsättningsvis av betydelse.

- **Övrigt**

Krav på ytterligare mark för speciella uteaktiviteter exempelvis motorsport ses ej för närvarande.

Vid alla aktiviteter på mark- och vatten skall hänsyn tas till objektets status och för åtgärden gällande lagstiftning.

Avvägning mellan allmänna intressen sker genom att beakta översiktsplanens målsättningar och fakta för varje berört intresse och objekt.

Kommunala åtgärder i översiktsplaneringen

Fortsätta förstärkningen av ett lokalt fakta och beslutsunderlag som ger en attraktiv fritid för boende och besökare.

Analysera fakta från fritidsvaneundersökning och fördjupa diskussionen om fritidsvanorna i kommunen och dess möjligheter.

Vid planering av rekreation och friluftsliv skall folkhälso-perspektivet alltid diskuteras.

Fortsatt dialog med intresseföreningar angående närmiljöer, söka gemensamma lösningar för restaurering och underhåll av dessa.

Fortsätta och inleda dialog med boende och verksamma i tätorterna för att förstärka grönstrukturen och uterummen för vila och möten samt upplevelser.

Långsiktigt införa GPS tekniken – geografiska informationssystemet för att ge kartor av hög kvalitet vid redovisning och marknadsföring av vandringsleder, snöskoterleder mm. Det finns idag en karta över snöskoterlederna, men en speciell inmätning av snöskoterlederna med GPS prioriteras.

Även GPS inmätning och redovisning av skidspår, respektive elljusspår är av intresse.

Ständig förbättring av kommunens GIS. Kartbasens lägesbundna informationsuppgifter uppdateras kontinuerligt. Dessutom vidareutvecklas kartprodukterna för allmän användning.

Kommunala åtgärder i översiktsplaneringen tas årligen fram i samband med den årliga kompletteringen/ajourhållningen för att bidra aktivt till utvecklings- och planeringsarbetet.

se även temahäfte 12 Turism

Beskrivning av friluftsliv och rekreation inom kommunen

Inom kommunen finns stora möjligheter till ett rikt liv avseende både rekreation och friluftsliv.

Speciellt friluftslivet har goda förutsättningar. Kommunen har under en lång tid medverkat till att iordningställa leder, 50 mil skoterspår, vindskydd, eldplatser och skidspår.

Det finns bra tillgång på goda idrottsanläggningar, det finns ishall, slalombacke med internationella mått, ridklubb med ridstall och ridhus, simhall, gott om bra fotbollsplaner mm

Gratis kommunikationsresor ger tillgänglighet till slalombacke och simhall från olika delar av kommunen.

Även föreningslivet är mycket rikt kommunen är idag.

De allmänna rekreationsanläggningarna kan också nyttjas av dagsbesökare och turister.

Möjligheterna till rika natur- och kulturupplevelser är utmärkande för kommunen. Det finns dessutom mycket bra fiskevatten öppet för många, tillgång till goda jaktmarker för många men även jaktmarker som ger besökare möjlighet till deltagande med dagkort.

Rikligt med evenemang och utställningar av en bredd som avser att tillfredsställa alla intresseriktningar exempelvis konstateljéer där konstnär tar mot i hemmet. Bland evenemangen och aktiviteterna ses möjligheter för alla åldrar, här kan nämnas till exempel Boda borg.

Fritidsvanor

Kommunen har en faktasamling med ca 1000 anonyma invånares samlade fritidsvanor. Syfte är att kunna ta reda på hur fritidsvanorna i alla ålderskategorier ser ut. Detta material analyseras i det fortsatta arbetet med rekreation och fritid.

ÖVERSIKTSPLAN

7 (12)

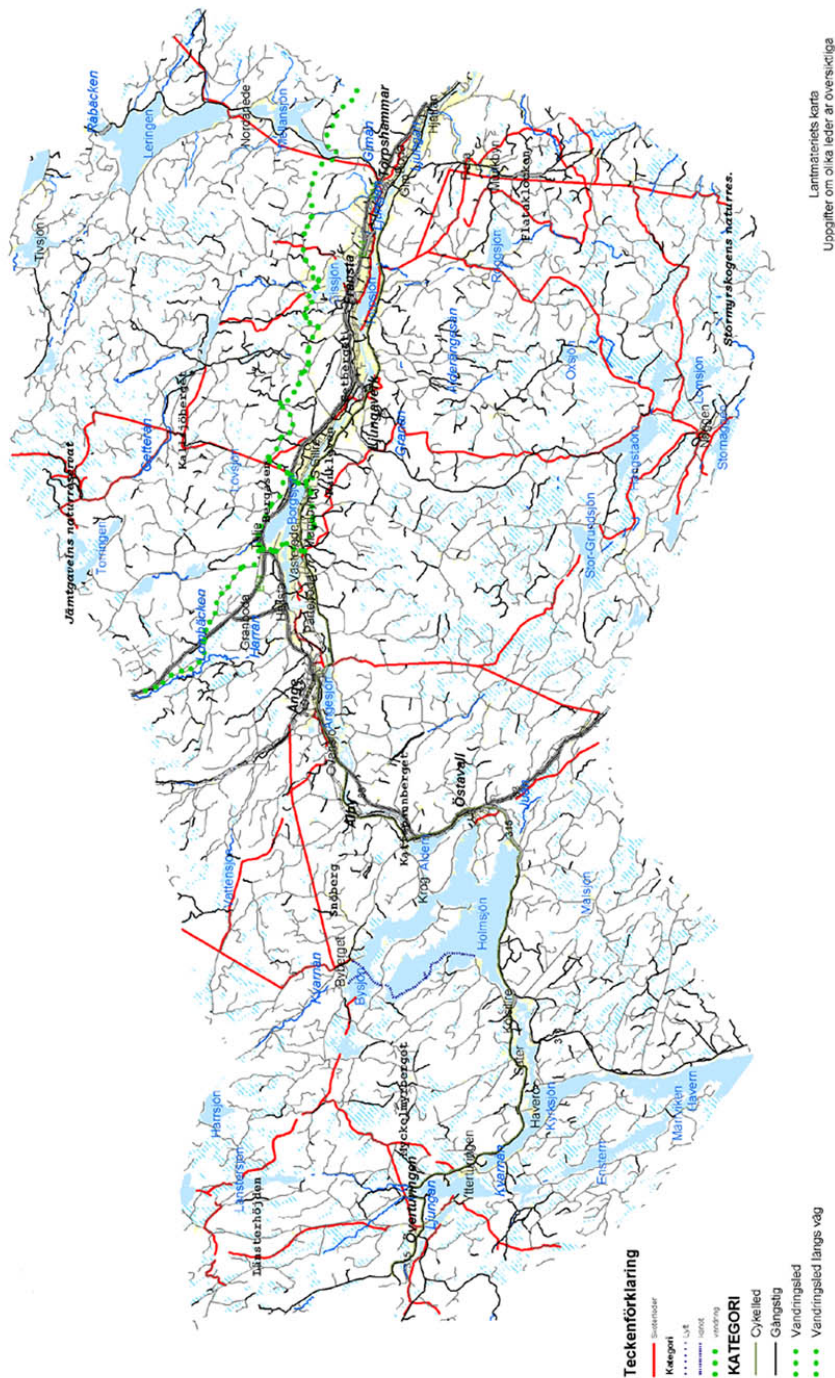
för utveckling av Ånge kommun

Rekreation och friluftsliv

Temahäfte 11

se även temahäfte 12 Turism

Karta över skoterleder, vandringsleder, cykelleder i Ånge kommun

ÖVERSIKTSPLAN

8 (12)

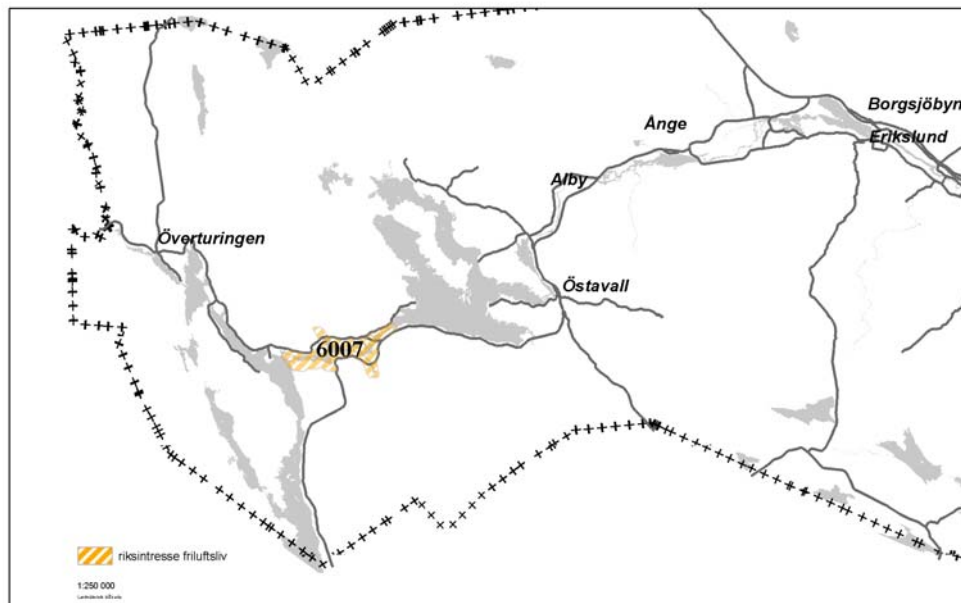
för utveckling av Ånge kommun

Rekreation och friluftsliv

Temahäfte 11

se även temahäfte 12 Turism

Riksintressen friluftsliv

se även temahäfte 12 Turism

Definitioner, begrepp:

Friluftsliv

Friluftsliv kan i samhällsplaneringen tolkas som den del av fritiden som en kommuninvånare eller besökare förlägger utomhus.

Friluftsliv kan allmänt beskrivas som vistelse utomhus i naturen utan krav på prestation eller tävling. En naturnära aktivitet som kan utövas utan avancerad utrustning eller krav på särskilda anläggningar.

Alla kommuninvånare skall ha goda möjligheter att idka friluftsliv i en rik och varierad naturmiljö till vardags till helger och semester

Stränder har stor betydelse för det vanliga friluftslivet och det är av stor vikt att kunna använda strandområden för aktiviteter som promenader, bad och fiske. Detta gäller främst invid tätorter där behov av närnaturområden är viktiga. Några exempel på friluftsliv kan då vara promenader, vandringar, bärplockning, svampplockning, cykling, ridning, sportfiske, paddling, med mera.

Rekreation

beskrivs som återhämtning av krafterna, stärkande ombyte, vila, vederkvickelse, förströelse, tidsfördriv etc

Folkhälsa

Folkhälsa beskrivs som det allmänna hälsotillståndet i en befolkning. Stor betydelse för folkhälsan har bland annat ökad fysisk rörelse och tillgängliga grönområden för rekreation.

Folkhälsoarbete innebär att utföra arbete i syfte att påverka hälsa i positiv riktning.

§ Aktuell lagstiftning, bestämmelser

Följande lagar är aktuella vid planens antagande:

Plan- och bygglag SFS 1987:10

Miljöbalken SFS 1998:808

Skogsvårdslagen SFS 1999:553

Terrängkörningslag 1975:1313

Upphör att gälla U:2004-07-

15/Vattenskoterförordning (1993:1053)

/Träder i kraft I:2004-07-15/Förordning

(1993:1053) om användning av vattenskoter

Fullständig lagtext se

www.riksdagen.se

Förutom lagarna är **allemansrätten** av stor betydelse.

Inte störa – inte förstöra är huvudregeln för den som rör sig i naturen. Allemansrätten är en bas för möjligheten att utöva friluftsliv och den turism som bygger på friluftsliv. En sammanfattning av allemansrätten kan beskrivas så här:

Det är tillåtet att gå jogga cykla rida och åka skidor över annans mark, men inte över tomt, plantering eller växande gröda. Den som rider måste vara särskilt försiktig så att marken inte skadas.

Vid passage genom betesmark med stängsel måste eventuella grindar stängas. Djur får ej störas och stängsel ej skadas.

Tältning är tillåten. Tillstånd krävs dock av markägaren för att tälta nära

se även temahäfte 12 Turism

bostadshus, i grupp eller under flera dygn på samma plats.

Bilar, mc, mopeder och andra motorfordon är förbjudna i terrängen. Parkering av bil eller husvagn är tillåten intill väg om trafiken inte hindras eller om hinder inte uppstår för arbete i skog och mark.

Det är tillåtet att förtöja, gå i land och bada vid annans strand dock inte i närheten av boningshus eller där landstigningsförbud råder. Hundar skall hållas under noggrann uppsikt. Perioden 1 mars –20 augusti ska hunden hållas kopplad.

Lämna djurens bon och ungar i fred.

Fiske med spö och liknande är fritt efter kusten och i landets fem största sjöar i övrigt krävs tillstånd.

Det är inte tillåtet att fälla träd och buskar, således ej att hugga sin egen julgran utan tillstånd. Det är också förbjudet att bryta kvistar och grenar, ta bark och näver eller på annat sätt skada träd.

Det är förbjudet att skräpa ner.

Vid minsta brandrisk är det förbjudet att elda eldar skall släckas noggrant, eldning på klippor kan leda till att dessa spricker.

Nationella och regionala riktlinjer av vikt

Nationella miljökvalitetsmål
www.miljomal.nu

Regionala miljömål för Västernorrland
www.y.lst.se

Ansvarsfördelning i översiktsplaneringen

Kommunstyrelsen Kommunstyrelsen utgör via Tvärpolitiska gruppen ledningsgrupp för översiktsplanearbetet.

Tjänstemannasvar Högste ansvarige tjänsteman för översiktsplanet är kommunchefen. Det operativa arbetet med översiktsplanen ansvarar Utvecklingsenheten för i samarbete.

Humanistiska nämnden Fritid och Kultur svarar främst för det praktiska arbetet inom friluftsliv- och rekreationsområdet.

Vid projekt, näringslivsetableringar mm deltar de i ett tidigt skede med kunskaper om kulturmiljö samt fritid och rekreation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen arbetar med en rad utvecklingsfrågor med syfte att förstärka en attraktiv livsmiljö för boende, besökare och inflyttare. I frågor rörande friluftsliv- och rekreation samt dess markanvändning, nyetableringar mm samarbetar utvecklingsenheten i ett tidigt skede med andra företrädare i den kommunala förvaltningen.

se även temahäfte 12 Turism

Utvecklingsenheten fortsätter dialogen med intresseföreningarna angående en attraktiv närmiljö. Kan avse restaurering, röjning av ej brukade områden mm.

Bygg och plannämnden samt Miljönämnden

Samarbetar i ett tidigt skede med utvecklingsenheten vid etableringar, nybyggnation, reparationer mm Inleder tillsammans med tekniska nämnden dialogen angående förstärkning av grönområden.

Tekniska nämnden

Samarbetar i ett tidigt skede med utvecklingsenhet med flera i frågor som berör rekreation och friluftsliv.

Övriga

Känner till den kommunala översiktsplanens syfte och innehåll. Kan vid behov söka information i översiktsplanen.

Förverkligande av intentioner, uppföljning i översiktsplaneringen

Årlig ajourhållning efter antagen ny översiktsplan 2004. Efter kalenderårets utgång mottar kommunstyrelsen rapport om årets måluppfyllelse och aktiviteter. Åtgärdsdiskussion följer. Eventuella avvikelser noteras och löses.

Planeringsunderlag

Planeringsunderlaget anges under rubrikerna Nationella och regionala riktlinjer av vikt, samt i Beskrivningar av rekreation och friluftsliv i

kommunen. Därutöver finns planeringsunderlag från främst Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen samlat i kartorna. Det är kommunen som avgör vilket planeringsunderlag som skall åtfölja planen. Fortlöpande arbete med insamling och dokumentation av fakta syftar till en ständig kompetenshöjning för att ge bästa förutsättningar att fatta beslut.

Det samlade planeringsunderlaget har stor betydelse när beslut skall fattas med översiktsplanen som stöd.

Aktuella utvecklingsplaner från intresseföreningarna skall alltid utgöra ett underlag vid beslut.

ÖVERSIKTSPLAN

12 (12)

för utveckling av Ånge kommun

Rekreation och friluftsliv

Temahäfte 11

se även temahäfte 12 Turism

Kompletteringar och Ajourhållning

Ny eller ändrad Aktuell lagstiftning och bestämmelser noteras	Kommunstyrelsen	○
	-Utvecklingsenheten	○
	-Räddningsnämnden	
Nya eller vidareutvecklade skäl för kommunens arbete noteras	Plan- och byggnämnden	○
	- Bygg- och miljökontoret	○
Nya eller mer detaljerade mål för kommunens arbete noteras	Miljönämnden	○
inkluderar revidering av näringslivs- program etc	- Bygg- och miljökontoret	○
	Humanistiska nämnden	○
	- Fritid	○
	- Kultur	○
Nya nationella och regionala riktlinjer noteras	Tekniska nämnden	○
Kommunala åtgärder för kommande år anges	Socialnämnden	○
Rapport till kommunstyrelsen inkl måluppfyllelse, aktiviteter mm	DATUM.....	
Tillkommande planeringsunderlag noteras	Uppgiftslämnare namn.....	
Vidareutvecklande beskrivningar noteras ex analyser, nya projekt	.....	
Årets samlade kompletteringar förs till faktabas översiktsplan (inkluderar intranätskikt för allmän användning)	Ansvarig tjänsteman för kompletteringar och ajourhållning av detta temahäfte är.....	